

Hallituksen esitys Eduskunnalle Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi pöytäkirjan Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi vuonna 1996 tehdyn sopimuksen muuttamisesta.

Pöytäkirjalla muutetaan niitä sopimuksen määräyksiä, jotka koskevat yleisiä määritelmiä ja hiilivetyesiintymien alustavaan selvitystyöhön, tutkimiseen tai hyväksikäyttöön liittyvää niin sanottua offshore-toimintaa.

Pöytäkirja tulee voimaan neljäntenätoista päivänä siitä päivästä, jona kaikki sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet Suomen ulkoasiainministeriölle pöytäkirjan hyväksymisestä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus pöytäkirjan eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti pöytäkirjan kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Pohjoismaiden välillä tehtiin 23 päivänä syyskuuta 1996 sopimus tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi (SopS 26/1997). Sopimus tuli voimaan 11 päivänä toukokuuta 1997, ja sen määräyksiä sovelletaan tuloverotuksessa lähdeveron osalta tuloon, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen, ja muiden tuloverojen osalta veroihin, jotka määrätään 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen alkavilta verovuosilta. Sopimus korvasi vastaavan, vuonna 1989 tehdyn sopimuksen (SopS 91/1989 ja 73/1990).

Edellä mainitussa vuoden 1989 sopimuksessa määrätään, että tulosta, jonka sopimusvaltiossa oleva yritys saa laivan tai ilma-aluksen käyttämisestä kansainväliseen liikenteeseen, verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jossa yrityksen tosiasiallinen johto on (8 artikla). Tämä sääntely vastaa OECD:n mallisopimuksessa olevaa suositusta. Vuoden 1996 sopimuksessa sitä vastoin yrityksen kotipaikka ratkaisee kysymyksen, millä

sopimusvaltiolla on yksinomainen oikeus verottaa tulosta, joka saadaan kansainvälisestä liikenteestä. Useimmiten kotipaikka ja tosiasiallinen johto ovat samassa valtiossa, joten molemmat kriteerit johtavat samaan lopputulokseen. Ainoastaan niissä harvoissa tapauksissa, joissa sopimusvaltiossa kotipaikan omaava yritys päättää sijoittaa tosiasiallisen johtonsa toiseen sopimusvaltioon, eri kriteereillä on merkitystä. Suomen verolainsäädännössä kriteeriä "tosiasiallinen johto" ei tosin käytetä sen määraamiseksi, onko henkilö yleisesti vai rajoitetusti verovelvollinen. Kysymyksellä on kuitenkin myös Suomelle merkitystä.

Sanonnan "kansainvälinen liikenne" määritelmä ratkaisee 8 artiklan soveltamisen. Tämän artiklan määräykset koskevat vain kuljetusta, joka tapahtuu kansainvälisenä liikenteenä. Määritelmä on 3 artiklan 1 kappaleen h kohdassa, jonka mukaan kansainvälinen liikenne määritellään kuljetukseksi laivalla tai ilma-aluksella, jota sopimusvaltiossa asuva henkilö käyttää, paitsi milloin laivaa tai ilma-alusta käytetään ainoastaan toisessa

sopimusvaltiossa — s.o. toisessa valtiossa kuin siinä, missä laivaa tai ilma-alusta käyttävä henkilö asuu — olevien paikkojen välillä. Tätä kautta laivan tai ilma-aluksen käyttö ainoastaan kotivaltiossa olevien paikkojen välillä tulee kansainvälisen liikenteen määritelmän piiriin. Tästä on seurauksia, joita ei ole tarkoitettu ja jotka eivät ole hyväksyttäviä, kun verotetaan laivassa työskenteleviä 15 artiklan 3 kappaleen mukaan ja laivassa tai veneessä työskenteleviä 21 artiklan 7 kappaleen c kohdan mukaan.

Sopimuksen 15 artiklan 3 kappaleen määräykset koskevat kansainvälisessä liikenteessä olevassa laivassa työskenteleviä. Sopimuksen 31 artiklan 3 kappaleessa olevan siirtymämääräyksen mukaan tällaista laivaväkeä verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jonka kansallisuus laivalla on, kolmelta ensimmäiseltä vuodelta, joilta sopimusta sovelletaan. Tämä merkitsisi muun muassa sitä, että suomalaisen varustajan aluksessa, joka liikennöi Suomen satamien välillä, työskentelevää ei voitaisi verottaa Suomessa, jos laiva purjehtii esimerkiksi Tanskan lipun alla.

Sopimuksen 21 artiklan 7 kappaleen c kohta koskee henkilöitä, jotka työskentelevät tietyissä, hiilivetyesiintymien alustavaan sel-

vitystyöhön, tutkimiseen tai hyväksikäyttöön liittyvässä toiminnassa käytetyissä laivoissa tai veneissä. Tämän kohdan määräysten mukaan laivaväkeä voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jonka kansallisuus laivalla tai veneellä on. Tämä merkitsisi sitä, että Suomessa asuvaa, esimerkiksi norjalaisen varustajan laivassa tai veneessä, joka liikennöi Norjan sataman ja Norjan osassa Pohjanmeren olevan öljyesiintymän välillä, työskentelevää ei voitaisi työskentelystään saamastaan palkasta verottaa Norjassa, jos laiva tai vene purjehtii Tanskan lipun alla. Tässä tapauksessa voidaan verottaa Tanskassa, mutta myös Suomessa, koska artikla ei estä verottamista työntekijän kotivaltiossa.

Edellä esitetyistä syistä sopimuksen 3 ja 21 artiklan muuttaminen on tullut ajankohdaiseksi. Lisäksi on ilmennyt tarvetta tehdä eräitä vähäisiä teknisiä tarkistuksia.

2. Asian valmistelu

Pohjoismaiden valtiovarainhallintojen välillä käytyjen keskustelujen jälkeen päästiin yksimielisyyteen pöytäkirjaluonnoksesta. Pöytäkirja allekirjoitettiin Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 1997.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Pöytäkirjan sisältö

I artikla. Tällä artiklalla on yleisiä määritelmiä sisältävän 3 artiklan 1 kappaleen h kohta kirjoitettu uudelleen. Sanonnan "kansainvälinen liikenne" määritelmää on muutettu siten, että kuljetusta laivalla tai ilma-aluksella ainoastaan yhdessä sopimusvaltiossa olevien paikkojen välillä pidetään kotimaanliikenteenä eikä enää kansainvälisenä liikenteenä myös niissä tapauksissa, jolloin laivaa tai ilma-alusta käyttävä henkilö asuu tässä samassa valtiossa.

II artikla. Tällä artiklalla on islanninkielisen sopimustekstin kiinteää toimipaikkaa koskevan 5 artiklan 2 kappaleeseen tehty vähäinen tekninen tarkistus, joka ei vaikuta muihin sopimusteksteihin.

III artikla. Tällä artiklalla on hiilivetyesiintymien alustavaan selvitystyöhön, tutkimiseen tai hyväksikäyttöön liittyvää toimintaa koskevan 21 artiklan 1 kappale ja 7 kappaleen c kohta kirjoitettu uudelleen.

leen c kohta kirjoitettu uudelleen.

Sopimuksen 21 artiklan 1 kappaleen mukaan, sellaisena kuin se tällä hetkellä on, artiklaa sovelletaan, milloin sopimusvaltiossa asuva henkilö harjoittaa edellä mainittua toimintaa toisessa sopimusvaltiossa. Artiklan myöhemmissä kappaleissa on kuitenkin määräyksiä, jotka ottavat huomioon myös tapaukset, joissa sopimusvaltiossa asuva henkilö harjoittaa tällaista toimintaa tässä samassa valtiossa. Tämä ilmaistaan kappaleen muutetulla sanamuodolla.

Artiklan 7 kappaleen c kohtaa on muutettu siten, että se sopimusvaltio, joka saa verottaa palkasta, joka saadaan tietyistä, tässä kohdassa tarkoitettussa laivassa tai veneessä tehdystä työstä, on laivaa tai venettä käyttävän henkilön kotivaltio eikä enää valtio, jonka kansallisuus laivalla tai veneellä on.

IV artikla. Tällä artiklalla on norjankielisen sopimustekstin kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskevan 25 artiklan 3 kap-

päleen c kohtaan tehty vähäinen tekninen tarkistus, joka ei vaikuta muihin sopimusteksteihin.

V artikla. Tällä artiklalla on tanskankielisen sopimustekstin yleisiä verotusmääräyksiä koskevan 26 artiklan 5 kappaleeseen tehty vähäinen tekninen tarkistus, joka ei vaikuta muihin sopimusteksteihin.

VI artikla. Pöytäkirjan voimaantuloa koskevat määräykset sisältyvät tähän artiklaan.

2. Voimaantulo

Pöytäkirja tulee voimaan neljäntenätoista päivänä siitä päivästä, jona kaikki sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet Suomen ulkoasiainministeriölle pöytäkirjan hyväksymisestä. Pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan siitä ajankohdasta, jona sopimus tulee sovellettavaksi. Jos kuitenkin pöytäkirja tulee voimaan 31 päivän joulukuuta 1997 jälkeen, sen määräyksiä sovelletaan pöytäkirjan voimaantuloa seuraavan toisen kalenterikuukauden alusta.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Pöytäkirjan useat määräykset poikkeavat voimassa olevasta verolainsäädännöstä. Tämän vuoksi pöytäkirja vaatii näiltä osin eduskunnan hyväksymisen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamisesta Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 1997 allekirjoitetun pöytäkirjan määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska pöytäkirja sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 1997 allekirjoitetun Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen (SopS 26/1997) muuttamista koskevan pöytäkirjan määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Jouko Skinnari*

PÖYTÄKIRJA

Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamisesta

Tanskan hallitus yhdessä Färssaarten maakuntahallituksen kanssa sekä Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin hallitukset, jotka haluavat tehdä pöytäkirjan tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 23 päivänä syyskuuta 1996 allekirjoitetun sopimuksen (jäljempänä "sopimus") muuttamisesta,

jotka toteavat, että Färssaarten osalta sopimuksen piiriin kuuluvien asioiden hoitaminen myös suhteessa ulkomaihin kuuluu Färssaarten itsehallintoon sisältyvään toimivaltaan,

ovat sopineet seuraavasta:

I artikla

Sopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen h) kohdan määräys poistetaan ja korvataan seuraavalla määräyksellä:

"h) "kansainvälinen liikenne" tarkoittaa kuljetusta laivalla tai ilma-aluksella, paitsi milloin laivaa tai ilma-alusta käytetään ainoastaan yhdessä sopimusvaltiossa olevien paikkojen välillä;"

II artikla

Sopimuksen 5 artiklan 2 kappaleen islanninkielisessä tekstissä poistetaan sanat "föstr starfsstöð" ja korvataan sanoilla "föstr atvinnustöð".

III artikla

Sopimuksen 21 artiklan 1 kappaleen ja 7 kappaleen c) kohdan määräykset poistetaan ja korvataan seuraavilla määräyksillä:

"1. Tämän sopimuksen muiden määräysten estämättä, lukuun ottamatta 8 artiklan määräyksiä, tämän artiklan määräyksiä sovelletaan, milloin sopimusvaltiossa asuva henkilö harjoittaa sopimusvaltiossa olevien hiilivetyesiintymien alustavaan selvitystyöhön, tutkimiseen tai hyväksikäyttöön liittyvää toimintaa."

"c) Jos työ tehdään 5 kappaleessa tarkoite-

tussa laivassa tai veneessä, voidaan tällaisesta palkasta tai hyvityksestä verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa laivaa tai venettä käyttävä henkilö asuu."

IV artikla

Sopimuksen 25 artiklan 3 kappaleen c) kohdan norjankielisessä tekstissä muutetaan "artikkel 15" kuulumaan "artikkel 15 punkt 1".

V artikla

Sopimuksen 26 artiklan 5 kappaleen tanskankielisessä tekstissä muutetaan "stykke 4, litra b) og c)" kuulumaan "stykke 4, litra a) og b)".

VI artikla

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan neljäntenätoista päivänä siitä päivästä, jona kaikki sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet Suomen ulkoasiainministeriölle pöytäkirjan hyväksymisestä. Suomen ulkoasiainministeriö ilmoittaa muille sopimusvaltioille näiden ilmoitusten vastaanottamisesta ja pöytäkirjan voimaantuloajankohdasta.

2. Pöytäkirjan tultua voimaan sen määräyksiä sovelletaan siitä ajankohdasta, jona sopimus tulee sovellettavaksi. Jos kuitenkin pöytäkirja tulee voimaan joulukuun 31 päivän 1997 jälkeen, sen määräyksiä sovelletaan pöytäkirjan voimaantuloa seuraavan toisen kalenterikuukauden alusta.

Tämän pöytäkirjan alkuperäiskappale talletetaan Suomen ulkoasiainministeriön huostaan, joka toimittaa siitä muille sopimusvaltioille oikeaksi todistetun jäljennöksen.

Tämän vakuudeksi ovat asianmukaisesti valtuutetut edustajat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 1997 yhtenä tanskan-, fäärin-, suomen-, islannin-, norjan- ja ruotsinkielisenä kappalee-

na, jossa ruotsin kielellä on kaksi tekstiä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimainen Suomea ja toinen Ruotsia varten, maiset.

(Allekirjoitukset)